

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Pe un an 40 coroane. — Pe șase luni 20 coroane. — Pe trei luni 10 coroane.
Ziarul apare Marțea, Joia și Sâmbăta

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

== Prețul inserțiunilor, după învoială ==

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Însemnări

Adunări populare

Pe pământul strămoșesc se înfiripă o nouă și puternică viață. Dorul mare și sfânt al filosofului tribun Bărnăuțiu ia făptură de strălucire. Piețele românești înfloresc în fermecătoarele culori ale flămarilor naționale. Din umbra lor sfielnică răsună slobod, ca o cerească solie, cuvântul de aspră, dar dreaptă judecată a poporului.

Iată, robii de eri, chinuții muncitori în brazdă străină și veșnicii drumeți ai munților de aur cobor de vale. Se strâng în piețele târgurilor, în centrele așezărilor din văi și de munte, povățuiți de înțelepciunea plină de dragoste a preoților, neadormiții paznici de veacuri ai sufletului lor obidit, și înfiorați de puternice amintiri hotărăsc liber ca niște adevărați «cives romani», întemeiați numai pe veșnicia drepturilor firești, să vestească lumii că singuri ei sânt chemați și îndreptățiți să-și îndrume soarta și să-și clădească viitorul de mai bine; să spună respicat, la înțelesul tuturor neamurilor cu suflet și cu inimă, că aici între tâlhari, cari i-au ținut o mie de ani în întunec și lanțuri de rob, dreptatea nu s'a luat în seamă și că dacă și ocrotitorii frați și prietini o vor socoti numai pe jumătate, vor fi nevoiți — pentru satisfacerea deplină a dreptății — să lovească fără cruțare, să sfărâme toate opreliștile nedrepte și să zdrobească toate întocmirile așezate pe minciună. Doar numai în chipul acesta se poate clădi împărăția de fericire a tuturor.

Da, adunările populare din zilele noastre, așa lipsite de încercuirea libertăților omenești, primesc o nespus de mare însemnătate. Ele dau norodului binefăcătoarea conștiință că spinarea lui rănită veacuri dearândul de ucigătoare sarcini impuse de cei leneși și fără credință, se poate îndrepta și vindeca pe deplin. Ele luminează mințile, trezesc în mulțime instincte și pasiuni nobile, îndemnuri după o viață dreaptă și constientă; fecundează sufletul singuraticului și pricinuesc calde vibrații de înviere în inimile veștede. Dar mai presus de toate adunările acestea vestesc lumii temerurile de viață ale neamului, care nu rabdă să fie știrbite de nici un reson diplomatic cu miros de feudaalism medieval. Doar voința neamurilor e hotărâtoare și nu izvodirile diplomaților lipsiți de pătrunderea sufletului etnic.

E datoria noastră însă să îngrijim ca voința poporului să ajungă nefalsificată la auzul marilor noștri prietini, și e cea

mai înaltă și măreață datorie să ni-o știm susținea în ziua judecării, hotărât și limpede, prin cei mai înțelepți fii ai neamului, cari pe lângă adâncă și temeinică cunoaștere a trecutului nostru de suferințe și despoieri sângeroase, pe lângă prevederea lămurită a trebuințelor imperioase pentru clădirea viitorului fericit, mai sânt încinși cu flacăra celei mai știnte dragoste de neam și de țară, a dragostei care nu cunoaște margini și nu se ferește nici de jertfa supremă; cari să vorbească din «toate puterile convingerilor, dintr'o viață întreagă pe care a trăit-o pentru aceasta»; cari să nu fie tulburați de amintirile unei păcătoase șovăieli de eri, șovăială a cărei umbră răsare pe nesimțite, împiedecă graiul și încurcă ideile.

Din acest punct de vedere regretăm adânc lipsa unui Iorga, unui Lupaș, unui Ghibu, dela pertractările din vrăjitorul oraș al luminei. Prezența lor acolo ar fi făcut de prisos ființa de față a multora, cari muncind bărbătește aici, ar aduce neasămănat mai mare folos neamului și patriei.

Un dorobanț.

Condiții de propășire în noul stat

Nici un moșier cuminte nu-și lasă în părașenie avutul. Moșia neîngrijită, știm doar, în loc să aducă venit, înglodează în datorii proprietarul, care în cele din urmă, nemai putând face față cerințelor, trebuie să se desfacă de ea — cum nu dorește.

Și statul e moșie. Și statul are trebuință de anume întocmiri, pentru ca să poată înflori.

Ce cerem dela stat?

Nu imposibilul, ci posibilul îl cerem. Nu pretenții neîndreptățite ridicăm; din contră, ceea ce noi cerem este lucru firesc.

Cerinta de căpetenie se rapoartă la creșterea morală a poporului și la satisfacerea tuturor postulatelor care țin poporul în religiozitate, — căci numai calea aceasta duce la patriotismul adevărat.

În noul stat nu-i permis ca poporul, talpa țării, să fie crescut în nedisciplină. Nu-i permis, ca năzuințele moralizatoare ale bisericii să-și afle contrari tocmai pe diregători, cum s'a întâmplat bunăoară cu legea căsătoriilor în statul ungar: toate dispozițiile acelu stat serviau de unelte pentru a scoate poporul de sub influința bisericii.

Devisa: *Nihil sine Deo* să fie vorbă cu înțeles, nu frază, cum a fost în statul ungar titlul de «Apostolic» al domnitorului.

Biserica, al cărei cap este Isus Hristos, întrupătorul deizei «Nihil sine Deo», cu drept cuvânt așteaptă, ca de postulatele ei să țină socoteală atât legislativa țării nouă, cât și conducerea organismului de stat. Alfel deviza frumoasă nu e realitate, ci seducere, menită a ținea în rătăcire nervii.

Din deviza «Nihil sine Deo» urmează, că noul stat nu se poate abate dela datorința de a priveghea, ca cetățenii nu numai să nu decadă, ci din contră să prospereze fizicește și moralicește.

«Nihil sine Deo» pretinde înainte de toate, ca statul să influențeze cu toate mijloacele de care dispune, ca cetățenii să-și respecteze convingerile religioase și să năzuească la idealismul propagat de religie. Se urmăresc multe ideale, dar în afară de religie absolut nici unul nu duce la liniștea sufletească, atât de necesară omenimei zbuciumate.

De aceea e cerință ca solemnitățile religioase să se cultive pe scară întinsă în noul stat. Din acest punct de vedere trebuie să se respecteze serbările bisericii, introducând repaosul duminecal obligator pentru toți muncitorii ori cărei categorii.

Repausul duminecal în sine nu este măsură de ajuns.

Stările din era veche au dovedit, că poporul tocmai în zilele de Dumineci și serbători se strică mai ușor.

Paralel cu repaosul va trebui interzisă deci ori ce convenire imorală. Cărciumele trebuie, fără excepție, închise Dumineca. Numărul lor preste tot ar trebui micșorat, băuturile (de pildă rachiul) trebuie înlocuite cu băuturi, care nu duc la patimi stricătoare de sănătate și de averi. Cuvântul bisericii, care pretinde trezvie dela popor, trebuie ascultat cu dinadinsul.

Când accentuăm asemenea lucruri știm și aceea, că moralul nu se poate înălța numai cu măsurile polițiale.

Statul deci, de odată cu măsurile ce se iau în scopul abaterii poporului dela extravagante, trebuie să introducă în mijlocul societății și așezăminte, care înlocuesc pe deplin distracțiile din cărciume și înaltă spiritul mulțimii. Așezămintele aceste vor coopera la aceea, ca repaosul de Dumineca — pe lângă recrearea trupului — să aducă cu sine și recrearea duhului.

Am în vedere așezămintele sociale prin satele noastre. Numai așezămintele sociale grupează poporul și-l țin laolaltă. Și anume: înființarea de cercuri artistice, literare-culturale și de petrecere, prin toate comunele. Ele atrag și distrag poporul și

promovează educația poporului în direcție bună.

Cercurile acestea nu au mai mică importanță pentru popor, decum o are biserica și școala. Regretăm că foarte puține sate d'ale noastre au dat însemnătatea cuvenită creșterii sociale a poporului. Nu tocmai noi, conducătorii, purtăm vina, ci *sistemul de guvernament*, care în afară de biserică n'a permis nici un organism social prin comune, ca — să nu se înmulțească cumva cuiburile de «trădători» de patrie ungurească...

Acum când nu mai stăm sub dominație veche, nu se mai poate amâna înființarea *caselor sătești* (casinelor) pentru popor.

Acolo s'ar deschide sală de citit, de conversat, de petreceri, de cântări ș. a. S'ar înzestra cu câte o bibliotecă, ținând la intervale săptămânale, dacă nu mai des, prelegeri, conferențe, din domeniile științelor, dezbătând chestiile economice, culturale, politice...

Casele sătești ar fi și un fel de centru al petrecerilor tineretului, dar bine înțeles fără a admite într'însele băuturile spirituoase.

Nu încapă îndoială, că după deschiderea caselor sătești, cârciumele ar deveni mai puțin cercetate.

Casele sătești pot fi folositoare, dacă au organizație proprie și sânt bine conduse. Altfel nu pot împlini nădejile, ce se leagă de ele.

Și cine ar putea organiza și conduce mai bine casele sătești, ca biserica însași? Preoțimea noastră, care și până aici a fost sufletul poporului, s'ar achita cu deplin succes de datorința conducerii caselor culturale. Să și țină de datorință deci statul a ajuta biserica la înființarea, astorfel de așezăminte.

Vom continua.

Vasile Gan, protopop.

Nr. 1116 Epit.

Circulară

cătră toate oficiile protopresbiterale și parohiale din arhidieceza ortodoxă română a Transilvaniei

Consiliul nostru dirigent intenționează să facă demersurile necesare pentru exoperarea unor despăgubiri corespunzătoare tuturor pagubelor suferite de bisericile noastre, — precum și de așezămintele bisericesti, școlare și filantropice susținute de ele, — în cursul războiului, din orice motiv.

În scopul de a putea prezenta Consiliului dirigent un tablou fidel despre pagubele suferite în decursul războiului de bisericile noastre, toate oficiile parohiale sânt poftite a face de urgență conscrierea acelor pagube și a le înainta oficiilor protopresbiterale concernente, care apoi pe baza datelor ce vor intra dela singuraticele parohii vor avea a face despre toate pagubele din chestiune un conspect sumar după parohii, care va fi a se înainta aici în termen de 30 zile dela data acestei circulare.

Sibiu, din ședința Consistorului arhidiecezan, ca senat episcopesc, ținută la 13/26 Februarie 1919.

Consistorul arhidiecezan.

Problema propagandei religioase

II

Aș comite nedreptate dacă n'aș recunoaște, că în cele naționale, unii dintre intelectualii noștri au dezvoltat o activitate vie. Cei mai mulți însă au crezut până acum, că trezind conștiința națională în popor au făcut totul pentru fericirea lui. Unii ca aceștia nu-și dau seamă, zice un cugetător «că patimile și slăbiciunile unui popor, ca de pildă pisma, ura, neninirea, certele, desbinările, poftele de mărire și avere, bețiile, destrăbălările și altele și altele, strică neasemănat mai mult poporului, decât toți dușmanii săi din afară la olaltă».

Indiferentismul religios al clasei noastre «culte» e cunoscut.

Mulți n'au încercat niciodată să se apropie cu inimă curată, să încerce cu încredere a pătrunde în tainele înviorătoare ale învățăturilor religioase, *cari dobândite și sălășluite în inimile celor ce le primesc cu credință*, asemenea razelor de soare se revarsă din acest centru de viață, asupra tuturor simțămintelor, pătrunzând în toate fibrele omului. Li luminează înțelegerea, nobilitează inima și-i întărește sufletul! Din nepăsător și necredincios îl face iubitor, zelos apărător și propoveduitor al învățăturilor lui Hristos. Ucenic înflăcărat, conștiu de puterea adevărului, că toate acțiunile omenești, de orce soi, precum felul larg al învățăturilor și științelor, preste tot întreaga viață pământescă, numai aduse într'o legătură firească, numai întretesute și împănate cu *firele de aur ale povețelor creștinești* își câștigă adevăratul rost, își primește farmecul tainic, sub a cărui influință binefăcătoare toate se schimbă în spre bine, merg în plin, — toate prosperează și înaintează...

Sântem oare mai norocoși în cercul celor mai chemați, al preoților? În decursul fericitei păstoriri a Marelui Arhiepiscop și apostol al neamului românesc, Șaguna, găsim o puternică educație religioasă. Activitatea lui uriașă o dovedește în destul. Atunci însă, eram la un început foarte greu. Nu aveam aproape nimic. Numărul preoților, cu o pregătire câtuș de cât, ne lipsia. Al mirenilor deasemenea.

Șaguna și i-a format și creat însuș. Lipsurile erau mai în toate. Cu toate acestea găsim cea mai evlavioasă întărire creștinească. Preoțimea, simplă cum eră, ținea c'o stricteță cucernică la îndrumările ce le da Șaguna. Se silea c'o râvnă de mucenici, să învețe pe credincioșii lor poruncile și învățăturile, ce le deslușeau din cărțile vechi bisericesti și să țină la ele cu toată puterea sufletului lor. În era șaguniană s'a pus temelia cea mai puternică a credinței creștinești la poporul nostru, din ea se mai susține și astăzi. Circularele ce le știa să le dea preoților săi, cu orice prilej, vlădica Șaguna, erau puncte de îndrumare înălțătoare. Împlinirea ordinațiilor, Șaguna le cerea și aștepta dela fiecare preot. Ne'ndeplinirea o pedepsea cu asprime... De s'ar fi urmat tot așa, atât cu preoții cât cu membrii mireni, pentru cari cu prilejul primului sinod eparhial (la 1850) introdusese frumosul obicei creștinesc de a se spovedi și cumineca toți membrii sinodului, unde nu am fi putut ajunge astăzi în cele religioase...

Nu s'ar putea spune, că nu am găsi îndrumări de promovare educativă reli-

gioasă și în circularele arhierilor următori lui Șaguna. Durere însă, și în această întrelăsare zace toată greșala și stagnarea a multor lucruri bune, că dela Șaguna încoace, toate ordinele și povețele, de cuprins cultural religios-moral, de propagandă creștinească, au rămas pe hârtie și în protocoale. Se statoresc norme îndrumătoare și planuri; dacă muncește cineva după ele, s'a ajuns la vre-un rezultat, nu se îngrijește, nu se interesează mai nimenea. Ici colo, s'au găsit preoți conștientioși, cari în râvna lor au căutat să îndeplinească ordinațiunile date. Dar care li-a fost mângâierea? Sau care a fost pedeapsa celor ce nu le-au îndeplinit, cari nici habar nu au avut de ele? *Tăcerea adâncă a celor îndatorați cu controlul*. Prin o astfel de purcedere *de tot păgubitoare*, se sdrobește dragostea de muncă pe de o parte, — iar pe de alta întruparea diferitelor începuturi bune se sugrumă încă în fașă. S'au aflat preoți, cari au scris și sulevat idei pentru o îndreptare a stărilor triste, au lucrat în parohiile lor. Dar cine i-a luat seamă?

Astăzi vitregia vremurilor s'a schimbat. Darurile duhului sfânt s'au pogorât din belșug asupra neamului românesc. Ni-a dat aceea ce-am dorit de veacuri. Libertate și stăpânire asupra strămoșescului nostru pământ. Infrățirea și unirea tuturor românilor. Dela noi atârnă acum, prețuirea sau neprețuirea acestor binecuvântări cerești. Diferitele categorii de îndrumători ai neamului și de muncitori în ogorul vieții obștești, sfătuindu-se în congrese și-au fixat normele de conduită prin care să vină în ajutorul patriei iubite.

Sânt la rând cei mai însemnați doi factori din viața poporului: preoțimea și dascălimea. Congresul preoțesc va avea să frământă și să lămurească cele mai de seamă probleme, spre a așeza progresul neamului pe temelii firești, tari și puternice: *ale învățăturilor morale*.

În primul rând, acest congres, prin hotărâre unanimă va avea să decreteze în cercul preoțimei *căldura datătoare de viață a unei munci continue, stăruitoare și nepregetate după un plan binechibzuit, lămurit și sistematic*. Toți să muncească cu puterea talanților încredințați, căutând a dobândi alți talanți. Nimenea să nu se asemene slugiei viclene. Și-atunci, precum înaintea lui Dumnezeu, astfel și înaintea mai marilor noștri, nădăjduim a ne fi îndeplinit datoria.

Planul de muncă să înceapă dela litera *a*, și numai treptat să treacă la *b* și celelalte. Avem greșitul obicei de-a apuca lucrurile tot de sus. De-a ne avânta dintr'odată în sferele cele mai înalte...

La noi de pildă, în trecut, mai mult s'a stăruit pentru luminarea și înaintarea poporului în cadrul Asociațiunii. Nu s'a muncit nici aici după un plan. S'a decretat ținerea de prelegeri populare. În unele centre s'au ținut în formă de cicluri, s'a putut ajunge o țintă oareși care. În cele mai multe sate s'au ținut una-două sau niciuna. Ce s'a putut ajunge prin ele? Foarte puțin. Au doară se poate împărștia întunerecul c'o rază-două de lumină? De sine înțeles că nu.

Revenind la obiect, cu pregătirile congresului s'a sulevat ideea înființării unei «societați misionare», precum și a «unui institut biblic românesc» cu vremea. Mari și frumoase întreprinderi. Le salut și primesc cu toată dragostea sufletului, fiind pentru întruparea cât mai curând a lor.

Ceeace am spus însă din viața Asociațiunii, amintesc și la acest loc. De-o propagandă vie religioasă numai atunci poate fi vorba, când fiecare sat își va avea pe misionarul său. Misionarii doriți de d-na *Sanda Dr. I. Mateiu* și de toți doritorii de mai bine, va trebui să treacă un șir îndelungat de ani până să-i avem.

Dar chiar avându-i într'un număr oarecare, o datorie de căpetenie a acestora va fi, prin diferite cursuri și îndrumări speciale, ce se vor da printr'un organ special de publicitate, să *trezească conștiințele adormite, să aprindă în sufletele preoților noștri dela sate focul dragostei și al râvnei de-a propaga* «cu vreme și fără de vreme» cuvântul lui Dumnezeu, — de a deveni ei înșiși, fiecare în cercul mai strâmt sau mai larg al parohiei sale, un aprig și zelos misionar. Deșteptarea dorului de muncă va fi o datorie principală a congresului.

Legături întrerupte

— Contactul între Consiliul Dirigent și republica maghiară a încetat. — Dl Erdélyi revocat. —

Dl Iuliu Maniu, președintele Consiliului dirigent a trimis Legațiunii române din Budapesta următoarea telegramă:

«Vă rog să faceți guvernului maghiar din Budapesta următoarea comunicare:

«Având în vedere, că guvernul republicii maghiare, contra înțelegerii avute înrolează cu forța în armata maghiară feciorii români de pe teritoriile ce stau încă în administrația sa, și în contra ordinului dat la timpul său de ministrul de război maghiare îi silește să jure pe steagul maghiar;

«Având în vedere, că guvernul republicii maghiare disolvă cu forța gardele române și că comandantii acestor garde în parte au fost și deținuți, și destitue în mod volnic și persecută funcționarii români, cari singuri au fost în stare să scutească în timpul revoluției viața și averea locuitorilor maghiari din acele ținuturi și au susținut și mai departe ordinea publică, ceea ce chiar și autoritățile maghiare au recunoscut;

Având în vedere, că atât armata regulată maghiară, cât și bandele iregulare, plătite din visteria statului și transportate cu mijloacele de comunicație ale statului,

jăfuesc satele românești, omoară și chinuesc locuitori români în modul cel mai neomenesc, făcându-se nevrednici de secolul lumii în care trăim;

«Având în fine în vedere, că toate aceste acte violente nu numai că sânt — cu desconsiderarea notei Consiliului dirigent, de data 20 Ianuarie a. c. — tolerate de guvernul republicii maghiare, ci în mare parte sânt fapte *comise sau puse la cale de acel guvern*, atunci când pe teritoriul guvernat de Consiliul Dirigent viața și averea locuitorilor maghiari n'a fost nici în un singur caz atacată, —

«Consiliul dirigent Român din Sibiu nu se mai simte îndemnat a susține cu guvernul republicii maghiare contactul avut și în consecință revoacă pe plenipotențiarul său trimis pe lângă acel guvern».

Dela Săliște

— Trimisul Franței — Poporul din împrejurime — Sosirea oaspeților — Vorbitorii — Plecarea — Preceptul către popor —

Iluștri oaspeți, înalți ofițeri, generali și coloneli, francezi și români, câți au venit cu misiuni la Sibiu, — toți aceștia, conduși de comandantul suprem al armatei române din Ardeal, generalul Moșoiu, și însoțiți de bărbații conducători ai neamului nostru eliberat, au ținut să vadă ținutul curat românesc al unui colț din margine, al Săliștei.

După putință, Săliștenii încunostiințați numai cu puține ceasuri înainte, au căutat să li se dea tuturor cinstea cuvenită. Când era răgaz, de pildă cu prilejul venirii generalului Pathey, au fost invitate și comunele din apropiere, Galeșul și Tilișca, care n'au pregetat a îndeplini o datorie față de neam, sosind în frunte cu vrednicii lor conducători: preoți, învățători și chipeși țărani, fruntași ai satelor. Neobosiții fii ai comunei Săliște, părintele protopop Dr. I. Lupaș și Dr. N. Comșa, au fost de-atâteaori talmăcitorii simțimentelor de dragoste, jertfă și de mulțumită a poporului săliștean și din margine, la adresa înalților cercetători... Partea leului, la toate primiriile, a avut-o impunătorul cor al săliștenilor, neobositele coriste și coriști. Acest cor prin silințele mari ale dirigentului, învățătorului Gheorghe Miha, a ajuns la un reper de cântece dintre cele mai alese și a stors admirația oaspeților. Trebuie să amintesc și numele învățătorului Petru Giura, care a alergat și a aranjat cât se putea mai bine festivitățile noastre.

Sărbările de primire și de protest, ce s'au ținut în 27 Februar d. a. în prezența colonelului Trousson, se pot pune alătura cu cele ale lui Berthelot.

Poporul din Săliște și din margine, dela Gurarâului și până la Jina, și din satele de peste

drum, dela Săcel pân' le Apold, îmbracă din nou haine de Paști.

Cu preoți și învățători în frunte, purtând toți și toate mândrul nostru treicolor, vin în marșul cântecelor vitejești din toate părțile. S'aud sunete de dobă și fanfară... Vin poienarii, își zic cei aflători în piață. Și vin într'un cortegiu nesfârșit, cu mândre steaguri și brad la pălărie, întovărășiți de Jinari și Rodeni, bărbați ca brazii, cu părul lung și cojoace simple, femei cu învăltoare și cu opinci, în străvechiul port al satelor de munte.

Ca o gazdă bună Săliștea, cu toate societățile, cu întreg poporul, cu corul ei în frunte, postat pe o tribună c'o mulțime de steaguri și stegulețe române, franceze, engleze și americane și c'o inscripție «Vive L'Entente», primește cu dragoste pe frații și surorile din jur. Pe la 2 ore, piața ei, primenită de praznic mare, era plină de o mișcare vie.

Intovărășit de generalii Moșoiu și Panaitescu, de dnii A. Barseanu, ministrul Lazar și de ofițeri înalți și bărbați ai neamului, nu după multă așteptare sosește trimisul Franței, colonelul Trousson, să se încredințeze la fața locului despre starea noastră.

În sunetele de fanfară ale imnului național *Deșteaptă-te române* și în miile de strigăte «Trăiască Franța» își ocupă locul pe tribuna așezată în mijlocul mulțimii. Corul cântă *Marsiliaza și Trăiască regele*.

Părintele I. Lupaș îl salută respectuos în numele celor întruniți. Spune, că acest popor a îmbrăcat haine de sărbătoare, ca să-și arete dragostea și recunoștința față de Franța, protectoare a celor oprimați și izbăvitoare din lanțurile robiei, și ca să primească cu toată vrednicia pe trimisul generalului Foch, pe colonelul Trousson. Arătând asupra trecutului cu mulțimea anilor de temniță, adăogă că am greșit mult, dacă nu am spune, că și de prezent, sub hainele frumoase ale poporului nostru, sângerează răni și dureri adânci, ale fraților noștri dincolo de așa zisa linie demarcațională. Cu toată puterea sufletului protestează energic în numele poporului din acest colț de margine, împotriva sălbăticilor maghiare, nemaipomenite în istoria lumii. Roagă pe colonel să spună, celor ce l-au trimis, adevărul constatat. Să mijlocească mutarea liniei demarcaționale pân' la granițele, unde nu mai există suflare românească. Să spună, că românii ardeleni mai bine preferă *deschiderea unui lung și larg mormânt, care să ne înghită pe toți, decât să mai știe frați de-al lor sub stăpânire și jug străin*.

Toată zicerea a fost viu aclamată de mulțime.

Mai vorbește Dr. Vlad din Poiană, în limba franceză. Arată cruzimile săvârșite în zilele prezente la Siria și satele vecine. Protestează contra ungarilor.

Colonelul Trousson roagă pe dl A. Barseanu, să spună publicului, că mulțumește pentru simpatiile ce le găsește la românii din acest ținut, precum și pentru primirea măreață ce i s'a făcut. Dorința francezilor este, ca românii să-și pri-

FOIȘOARA

Cum a fost omorât țarul

— Adevărul asupra morții sale —

S'au scris multe lucruri despre uciderea fostului țar, Nicolae, al tuturor rușilor. Mai aproape de adevăr par a fi următoarele știri:

Un profesor dela universitatea din Tomsc a făcut o anchetă, unsprezece zile după asasinat. Acest profesor a reclădit faptele înfiorătoare ale uciderii țarului, și anume pe temeiul mărturisirilor făcute de un fost judecător, de un comisar din garda țarului și de mai mulți vecini, cari fuseseră în atingere cu ucigașii din garda roșie. Resultatul cercetărilor s'a publicat într'un ziar parisian. Eată ce s'a aflat:

Țarul și familia sa erau ținuti la Ecaterinburg, într'o casă veche și murdară, sub paza unei companii de tiradori, niște bătăuși de frunte și barbari. Geamurile erau văruiate. Orce vedere din și în afară eră cu neputință.

Supărările și batjocurile ce avea să îndure familia țarului, cu prilejul aducerii bucatelor, erau nenumărate și grozave.

Noaptea se făceau perchiziții. Gardienii roșii beți năvăleau la prizonieri, scotoceau pe țar, pe țarina și pe marile ducese. Uneori smulgeau cămeșile de pe fete, întovărășind gesturile cu vorbe, care făceau pe bietele nenorocite să leșine. Când țarul încercă să zică ceva, eră bătut și aruncat afară din cameră cu lovituri de picior.

În vremea din urmă, întreaga familie se adunase de frică într'o singură cameră. Numai țarina avea pat, unde dormea cu țareviciul bolnav; țarul și fetele dormeau jos, pe pae.

Ziua țarina citea din biblie, țarul scria memorii pe fășii de tapet smulse de pe pereți.

Palid și cu barba în neregulă, cu mâinile crepate de tăiatul lemnelor pentru sobă, fostul țar nu se mai deosebea ca înfățișare de foștii săi supuși. Tăcut, nepăsător, resemnat. I luaseră coroană; și acum, după un an de Siberie, eră aproape stânsă și viața din trupul plâpând al țareviciului. Marea ducesă Tatiana, care fusese

cea mai veselă dintre prințese, eră de nerecunoscut, pierea văzând cu ochii.

Știrea despre moartea țarului se răspândise mai de multe ori, dar sovietele o desmințeau, — deși, de alt fel, erau setoase de sânge împăratesc. Țarul eră departe și uitat, dar cu toate acestea amintirea imperiului stânjenea mișcarea revoluționară.

În 16 Iulie 1918, în urma ofensivei cehoslovace, garnizoana se resvrătește și cere capul țarului. Președinții comitetelor locale aprobă, și sovietul, după o lungă ședință, votează la ora 1 din noapte osânda la moarte. Executarea aveă să se facă după un ceas din partea soldaților gărzii. Porunca s'a dat cu vorba, nici un proces-verbal asupra acestui vot nu s'a încheiat.

Ucigașii au aflat pe țar și pe țarina tocmai în timpul rugăciunii. Din sgomotul armelor au înțeles îndată ce li se pregătește.

Țareviciul cade în genunchi, sughițând de plâns. Domnișoara Buxhoevden leșină. Într'un colț al odăii, strânse una lângă alta, sânt cele

mească toate revendicările... Promite, că va stărui și pân' la pace, pentru mutarea liniei demarcativale și încetarea atrocităților ungurești.

Corul cântă frumos și înălțător cântările: «Eroi au fost eroi», «Lugojana», «Grânele vara se coc» și «Răsunet dela Crișana».

Dr. Vlad prezintă trei țărani din Poiană, ca «trei brazi dintr'o tulpină», cari potrivit ocupațiunii de economi de oi, îmbie ca dar o traistă frumoasă cu un folcel de brânză. Societatea femeilor din Săliște, ofere ca daruri o periniță de divan cusută în motive românești, un pachiol și țesături locale. Adânc mișcat, colonelul mulțumește pentru daruri.

Se joacă dansuri naționale. În horă se prind și colonelul Trousson, generalii Moșoiu și Panaitescu.

Pân' ce au fost serviți cu sanviciuri și un pahar de vin, comunele au format un impunător cortegiu, pentru a defila în fața colonelului.

Un astfel de tablou fermecător nu se poate descrie, ci numai vedea, — zicea Berthelot.

Prin două șiruri ale mulțimii, în cântece de fanfară și furtunoase ovațiuni, trec în pas domol automobilele cu înalții oaspeți...

Strânși earăși la un loc, prefectul comitatului, Dr. N. Comșa, din balconul Hotelului Central, vorbește poporului. Își exprimă mângâierea că a ajuns să fie primul prefect român al comitatului. În cuvinte înflăcărâte re'mprospătează aspirările și nedreptățile trecutului. Protestează împotriva sălbăticiilor ungurești. Scoate la iveală tinuta românească a locuitorilor din margine. Mulțumește celor prezenți, că s'au prezentat peste așteptare de bine; — roagă ca și în viitor, cu aceeași râvnă să și îndeplinească datorițele față de neam. Atunci birunița va fi a noastră.

Cronicar.

Fondul religios din Bucovina

Profesorul bucovinean *Cotlarciuc* a dat unui redactor al ziarului *Dacia* următoarele informațiuni:

Fondul religios al bisericii din Bucovina cuprinde o avere imobiliară, ce reprezintă ca întindere a cincea parte din întreaga Bucovina.

Pe lângă școale, casarme și alte edificii, el însumează nu mai puțin de douăzeci de moșii, la care se adaugă și pădurile.

Averea mișcătoare — în numerar și creanțe — se poate evalua la 40 până la 50 de milioane de coroane.

De și pus sub administrarea statului austriac, totuși guvernul nu putea să ia nici o măsură de dispoziție asupra acestui fond fără prealabilul consimțământ al consistorului mitropolitan.

În timpul războiului însă, guvernul austriac, suprimând în chip samavolnic orice pre-

rogativă a consistorului român, a găsit de cuviință să angajeze în împrumutul de război austriac suma de 130 de milioane, subscrise în două rânduri: întâi fără respectarea condițiunii avisului din partea consistorului, iar a doua oară forțând mâna Mitropolitului Vladimir de *Repta*, care a semnat subscrierea sub teroarea guvernului.

Subscrierea s'a făcut la diferite bănci, în deosebi la Banca anglo-austriacă, împovărându-se cu sarcini ipotecare averea imobiliară a bisericii.

E firesc să ne întrebăm:

Vom mai putea noi intra în stăpânirea acestor milioane?

După toate probabilitățile, da, Austria, cu toate că azi e în lichidare, totuși, pe lângă multe datorii, are și oarecare avere bănească și domonială, din care ne-am putea despăgubi cu prisosință.

Condițiile în care s'a pertractat acest împrumut, lipsesc acest contract de unul din elementele lui esențiale: voința valabil exprimată a uneia din părți, — în cazul nostru consistorul mitropolitan, care are de efect, după toate principiile de drept, inexistența contractului însuși.

Preoțimea bucovineană a protestat de altfel la timp contra acestei subscrieri la împrumutul de război, pe care nu a recunoscut-o și nu o poate recunoaște.

Preoții bucovineni nu s'ar împotrivi ca administrarea fondului să treacă asupra Statului român; ei pretind însă ca un *Congres bisericesc*, compus din o treime membri ai clerului și două treimi țărani și alte tagme, să aibă un control efectiv asupra acestei administrări.

Chestiunea secularisării ridică mai multe probleme: întâi, dacă în urma secularisării s'ar mai putea menține independența bisericii, și mai ales acea rodnică activitate pe tărâmul cultural, care a creat licee, școli populare și o mulțime de alte instituțiuni de cultură, care și astăzi sânt într'o stare destul de înfloritoare.

E de ajuns să cităm exemplul liceului din Suceava, care a produs toată inteligența românească a Bucovinei, scut nebirit împotriva înstrăinării.

Plusul de avere însă, care trece de satisfacerea necesităților culturale, sântem gata să-l ținem oricând la dispoziția statului, pentru nevoile lui mari și urgente.

De fapt nici asupra secularisării propriu zise n'am avea nimic de zis, — averea toată fiind donată de Voevozii români. Numai că în acest caz statul român ar avea obligația formală de a susține nu numai biserica însăși cu toate cerințele ei superioare, dar și toate așezămintele ei de cultură, întemelte și susținute din averea fondului religios.

În toate bisericile din Bucovina, la fiecare slujbă de Duminecă, la intrarea cea mare cu darurile, s'a pomenit întotdeauna, chiar și sub austriaci, numele Voevozilor *Alexandru-cel-Bun*, *Ștefan-cel-Mare* și celorlalți ctitori și adăugători. Iar la proscomidie preotul se roagă pentru

toate familiile vechi de boieri și Voevozi, ale căror nume sânt conservate pe o tablă, ce se chiamă *diptih*.

Resumându-mă, orice nouă organizare s'ar da administrării fondului religios, ceea ce interesează este să se garanteze bisericii dezvoltarea ei fără nici o stânjenire și să se continue cel puțin cu aceeași grijă și iubire ajutorarea focarelor noastre de cultură națională, care pentru noi constituie cea mai frumoasă dintre tradiții.

Congresul învățătorilor

— Fine —

Ziua a III-a

Ședința a IV-a

La ora 9 președintele deschide ședința și salută pe bănașii, cari din cauza comunicației abia azi au putut sosi.

Președintele Reuniunii învățătorilor din Caransebeș, *M. Crăciun*, salută congresul în numele bănașienilor.

Se citește telegrama despre trecerea la cele veșnice a venerabilului bărbat Gheorghe Pop de Băsești. Președintele spune cuvinte duioase despre acest mare luptător.

Di *S. Stanca* cere ca în comisia pentru compunerea planului să fie poftit a lua parte și învățatul protopop al Săliștei, dl *Dr. Ioan Lupas*. Congresul primește și hotărăște ca referenții să și termine materialul până la Dumineca Tomii și să-l trimită secretarului general, dlui Aurel Pinte, la Hațeg.

C. Iencica propune să se facă un chestionar, la care să răspundă întreagă dascălimea.

Di *D. Lăpădatu* propune ca congresul să protesteze contra acelor cari susțin că învățătoria ar fi cerut statificarea școalelor din motiv că voiesc să se desfacă de biserică și popor. Statificarea școalelor este o mare chestie de viață națională.

Di *Const. Liuba* accentuează, că învățătoria este recunoscătoare bisericii, care a fost cetate de apărare și întărire a vieții românești.

Di șef de resort *Vasile Goldiș* spune: Mă chiamă datoria să iau parte la parastasul ce se face pentru neuitatul Gh. Pop de Băsești. Când mă despart de DV., sânt copleșit de 2 sentimente: Al durerii că trebuie să mă părăsesc, și al bucuriei că mi s'a dat ocazie să văd învățătoria manifestându-se cu calmitate și la un nivel înalt. Sânt mândru de învățătoria română, care este condusă numai de binele națiunii și al școlii românești. Dacă din cererile DV. juste și isvorâte numai din considerații față de binele obștesc nu se vor împlini toate (cum e 7 ani de școală, pregătire superioară învățătorilor), de vină este greutatea oricărei organizări nouă. Mulțumește congresiștilor și-i asigură de sprijin și de iubirea sinceră ce li-o poartă.

patru mari ducese. Țarul nu-și întrerupse rugăciunea.

Șeful soldaților îi strigă:

— Gata ești?

— Da! — răspunse țarul cu glas hotărât.

— Dar nu numai tu, ci toată familia ta... (urmează o injură ordinară). Haide! Nu vă codiți. În pivniță!

Cu țareviciul, ieșinat în brațe, împăratul se îndreptă cu pași siguri spre ușă. Țarina îl urmă, în timp ce cu dreapta își făcea semnul crucii.

D-ra Buxhoevden și marile ducese, neputând merge, erau târate cu sila în mijlocul vorbelor celor mai urâte. În fața ușii, alți soldați țarau pe prințul Dolgorucov, generalul Tatișev, dna Schneider, cititoarea curții, și pe doctorul Botkin.

— Și pe voi!? — strigă țarul plin de durere.

Pivnița umedă se umple de lumina torțelor. Nenorociții sânt împinși în lăuntru, soldații fără nici o comandă descarcă asupra lor revolverele, îi lovesc în temple și în ochi.

Mai întâi împușcă pe țarină, apoi pe copii, în urmă pe țar și persoanele celelalte...

Pivnița e plină de cadavre. Garda roșie începe să masacreze trupurile moarte, unii cu baionetele, alții cu revolverele.

Țarul, țarina și Botkin au murit îndată sub ploaia gloanțelor, — ceilalți după câteva minute de chinuri.

Țarina n'a primit mai puțin de 15 gloanțe, la urmă un soldat i-a sfărmat capul cu patul puștii.

În zorii zilei un camion automobil a dus cele douăsprezece cadavre, aruncate unul peste altul, către un loc părăsit... Morții au fost aruncați acolo și arși în foc...

Franța revoluționară decapitase prin judecată în fața lumii întregi pe Ludovic XVI. — Rusia revoluționară își omorâ cu lașitate pe fostu-i țar...

Profesorul care a făcut ancheta, a găsit în cenușă un diamant, pe care marea ducasă Tatiana îl ascunsese în căptușala rochiei, a mai găsit și nasturi de-ai țareviciului.

La soldații din garda roșie s'au aflat albituri cu inițialele imperiale, — dovadă că nimeni nu mai trăește astăzi din familia țarului nefericit.

Bănă târziu...

Noaptea-și lasă pânza neagră,
Lumea doarme somnoroasă.
Peste vârful casei noastre
Iese luna maiestoasă.

Păsărele rătăcite
Sbor la cuiburi fiecare,
Între crengi s'ascunde vântul,
Și-apoi nu mai e mișcare.

Pân' târziu șed la fereastră
Și privesc în noapte afară.
Ce faci tu, pe astă vreme,
Colo 'n cea colț de țară?

Ioan Berghia.

O delegație de 10 însoțește pe dl *Goldis* la parastas.

Poetul Gh. *Bălțeanu*, învățător în Banat, citește o odă la adresa dlui ministru.

Dl Dr. V. Stan, invită învățătorimea la luptă pentru ridicarea și întărirea stării economice a țărânimii prin cooperative.

Teodor Bucurescu citește o disertație, în care sulevează ideea înființării unei reviste pentru copii. C. Iencica propune ca chestia aceasta să fie dată comitetului permanent spre studiere.

Președintele I. Vuia pune la ordinea zilei alegerea comitetului central al Asociației generale a învățătorilor.

Congresul, făcând o mică modificare în statute, alege 33 membri și 12 cenzori. Asociațiile județene vor trimite câte 3 membri în consiliul general.

După ce dl *Dr. Ion Mateiu*, directorul învăț. primar, face câteva constatări din mersul congresului, președintele I. Vuia mulțumind referenților pentru munca depusă, delegaților bucovineni și celor din Regat pentru atenție, închide congresul constatând, că învățătorimea a trecut printr'o probă din care a ieșit întărită.

Dl *Alex. Pop* mulțumește dlui președinte pentru stăruința și priceperea, cum a condus acest congres istoric al învățătorimii.

C. Iencica.

Dela o nuntă din cercul meseriașilor

Sâmbătă, la 2/15 Febr. c. și-a sărbătorit notarul «*Reuniunii sodalilor români din Sibiu*», dl *Stefan Duca*, culeg. tipogr. cununia religioasă în biserica din suburbiul Iosefin, cu d-șoara *Elena Imbăruș*, fiica proprietarului *Lazar Imbăruș*, și una din cele mai zelose coriste și împreună muncitoare în afacerile Reuniunii. Cântările ocazionale le-a executat corul mixt al Reuniunii sub conducerea dirigentului *Ioan Stanciu*, zugrav de case. Drept naș a funcționat viceprezidentul Reuniunii dl *George Poponea*, iar ca nașă d-na profesoară *Eugenia Tordășianu*.

În cursul ospățului, când veselie între nuntași era mai mare, președintele Reuniunii, dl *Victor Tordășianu*, face istoricul «Fondului *Victor și Eugenia Tordășianu*», întemeiat înainte cu 13 ani, la propunerea fericitului mire de azi, a dlui *Stefan Duca*, drept dar de nuntă și ca aducere aminte de data căsătoriei celor cari poartă numele fondului, căruia i s'a destinat scopul, că după ce va ajunge la o sumă mai considerabilă, să se dea din venitele lui, drept zestre, o sumă oarecare, la acele mirese, cari în calitate de membre ale corului, au dat mai multe dovezi de zel și dragoste față de trebile Reuniunii.

Fondul a sporit în răstimp în mod îmbucurător și la sporul lui a contribuit în mod însemnat, între alții, și unchiul miresei de astăzi, veselul *Ioan Imbăruș*, care chemat la nunte ca vornic, n'a participat la aproape nici un ospăț, dela care să nu adune, asemenea unei albine muncitoare, pe seama fondului obolul celor cu inimă caldă și dragoste față de Reuniune.

Avându-le toate acestea în vedere, Reuniunea și ca modest semn al recunoștinței sale față de zelosul mire, vechi notar al ei și mai ales față de harnica și simpatica mireasă, pune la dispoziția mirilor din venitele «Fondului *Victor și Eugenia Tordășianu*» drept prima zestre suma de 200 cor.

Surprins în mod plăcut de acest dar, mirele *Duca*, adânc emoționat, mulțumește Reuniunii pentru deosebita cinste de care împărtășește pe mireasa sa și promite, că și pe viitor își va sacrifica partea cea mai însemnată din viața sa și din intelectul său pentru Reuniunea, pe care o iubește ca pe o mamă bună, căruia are să-i mulțumească, nu numai d-sa, ci toți meseriașii români sibieni, poziția socială și deosebita considerațiune de care se bucură în marea societate română, lucru pentru care am fost și sântem invidiați nu numai de meseriașii de altă limbă, ci și de cei cari n'au avut fericirea a petrece sub steagul mândru al Reuniunii. Nuntașii, cea mai mare parte din clasa fruntașilor economi din suburbii și din clasa meseriașilor, au rămas încântați de felul cum Reuniunea meseriașilor își împlinește datorințele ce și le-a impus de bună voie.

Urmând jocul miresei, inimosul vornic, dl *Ioan Imbăruș* face apel pentru daruri, ce să nu se dea miresei, ci fondului-colectă al casei naționale țărănești din Sibiu, și fondului «*Victor și Eugenia Tordășianu*, pentru înzestrarea fetelor cu alipire către «Reuniunea sodalilor români sibieni». La darurile de cor. 154, împărțite, cu sume de câte cor. 77, între cele 2 fonduri au binevoit a contribui: Nașul G. Poponea și soția, Mirele și Mireasa, nașa *Eugenia Tordășianu* și soțul, Em. Rohan ospătar și soția, *Ioan Militz* și soția, *Ioan Pinciu* mehanic și *Demetriu Neagu*, câte 10 cor.; G. Văcariu, măstru cojocar și soția, cor. 20; surorile *Mărioara* și *Stănuța Pinciu*, cor. 6; *Nicolae Roșca*, cul. tip. și soția, *Ioan Pinciu*, cul. tip. și soția, d-na Eug. Tot. (Făgăraș), d-șoara *Anuța Pinciu*, Aurel *Joandrea* lustruitor, și *Aron Imbăruș*, câte 5 cor.; Nic. Pinciu, econ. și soția, *Lazar Imbăruș*, propr. și soția, d-na *Maria Schnifer*, câte 4 cor.; *Mărioara Imbăruș*, 3 cor.; *Ioan Imbăruș*, vornic, Dum. Mohan, econ. și soția, *Ioan Morariu* (Veștem), *Maria Duca*, *Stana Duca*, soacra mare (Rășinari), câte 2 cor.; d-șoara *Cornelia Imbăruș*, d-na *Stana Pinciu* și *Eva Joandrea*, câte 1 cor.

Un nuntaș.

Știrile zilei

Selbătăciile ungurești inferate. Studenții universitari din București, întruniți Miercuri într-o mare adunare, au trimis telegrame universităților din Franța, Anglia, Italia și America, precum și Consiliului nostru dirigent. În telegramele trimise se vestejesc mișelile ungarilor față de neamul românesc.

A doua serie. Tinerii din 1897, chemați la arme, s'au prezentat săptămâna aceasta cu aceeași însuflețire, ca tovarășii lor de mai înainte. Cântecul vesel — românești și săsești — am auzit răsunând pe străzile Sibiului.

Wilson vine earăș la Paris. Dela Washington se telegrafează că președintele Wilson a plecat la Boston, de unde în 5 Martie s'a imbarcat pentru a doua călătorie la Paris.

Prelegere publică la «Asociațiune». Duminică în 24 Februar v. 9 Martie n., la orele 6 p. m., va ține dl profesor *Em. Panătescu*, în sala festivă a «Asociațiunii» o prelegere publică asupra subiectului: «*Jerfa României în războiul actual.*» — Bilete de intrare à 2 și 1 K se pot procura dela casierul «Asociațiunii» duminică între orele 10—12 a. m. și seara la cassă. Venitul e destinat pentru Muzeul «Asociațiunii.»

Concertul d-șoarei Dora Lena se ține Sâmbătă seara la ora 8 $\frac{1}{2}$ în sala *Unicum*, cu concursul celistului *Kramberger* și a orchestrei militare române conduse de măstrul *Dvorak*. Concertul al cărui venit net se întrebuițează în scop filantropic, se dă sub patronajul generalului *Moșoiu* și al președintelui Consiliului dirigent, *Iuliu Maniu*. Programa conține bucăți clasice și cântece din popor. Biletele la *Librăria Drotieff* și seara la cassă.

Catedră pentru istoria bisericii române. Se plănuiește înființarea unei catedre pentru istoria bisericii române la facultatea teologică cernăuțeană.

Pentru dobândirea acestei catedre, dl *Romul Cândea* a trecut un strălucit examen în fața consiliului profesoral dela universitatea din Cernăuț.

Știri din București. Comisiunea pentru revendiicările românești la conferența păcii își va termina lucrările la sfârșitul acestei săptămâni.

Luni a început la conferența păcii chestiunea desarmării. Se crede că până la 8 Martie toate lucrările subcomisiunilor păcii vor fi terminate.

Consiliul tehnic superior studiază un proiect pentru reconstruirea podului peste Dunăre între Fetești-Cernavodă. Ar fi vorba ca noul pod să aibă o cale dublă, pentru cale ferată și șosele.

Martii s'a oficiat la mitropolie un parastas cu ocazia împlinirii a 3 ani dela moartea reginei *Elisabeta*. Au asistat: M. S. Regele, A. S.

Regală Principele Carol, miniștri și înalți demnitari. Principele Carol a fost în 4 l. c. la Curtea de Argeș, unde a depus o coroană din partea familiei regale pe mormântul defunctei regine.

Ziarele anunță, că s'a emis mandate de aducere de către curtea marțială în contra dlor *Alexandru Beldiman*, fost ministru al țării la Berlin, *Victor Beldiman* fiul lui, și colonelul *Alexandru Starza*. (B. P.)

Știri școlare. Deschiderea Căminului studențesc din București pentru ardeleni se face în 1/14 Martie 1919. Studenții ardeleni cari au primit dela resortul cultelor legitimația că au fost primiți în acest cămin, vor pleca la 27 Februar v. din Sibiu cu tren special. Studenții ardeleni cari sânt la București se pot adresa pentru orice fel de informațiuni dlui profesor C. Nedelcu (București, Calea Victoriei Nr. 11).

Înlăturându-se greutatea de transport și alimentare a orașului Cluj, universitatea de acolo și-a putut redeschide cursurile. Aproximativ 2000 de studenți urmează cursurile în liniște, între aceștia vreo 200 sânt români. Resortul cultelor a dispus ca pe seama studenților români dela toate facultățile să se țină un curs public de Istoria literaturii române, în legătură cu problemele actuale de viață culturală și națională a neamului nostru. Cu ținerea cursului a fost însărcinat docentul *Dr. Nicolae Drăgan*.

Cu conducerea învățământului secundar în resortul cultelor și instrucțiunii publice a fost însărcinat profesorul dela liceul din Blaj, *Gavril Precup*. (B. P.)

Intoarcerea prizonierilor de război din Italia. Marți seara au sosit la Sibiu trei trenuri aducând prizonieri români de război din fosta armată austro-ungară, veniți din Italia. Nou sosiții erau așteptați de generalul *Moșoiu*, de membrii Consiliului dirigent, de ofițeri și de numeroase alte persoane distinse. În Piața mare, unde cântau două muzici militare, au defilat trupele, salutate cu lungi urale de masele publicului sibian. Toți sânt bine echipați și plini de viață. Au fost încvartirați în casarmele sibiene.

Memoriu. Mai mulți bănațeni au subscris un memoriu adresat Consiliului Dirigent Român.

Actul poartă titlul: Memoriul familiilor împădurite (indreptățite) din fostul confiniu militar al regimentului româno-bănațan Nr. 13 către C. D. R., pentru reorganizarea Comunității de avere din Caransebeș și pentru cedarea în proprietatea ei a pădurilor, munților și a pășunelor erariale, precum și a clădirilor de pe teritoriul Confiniului, ridicate de foștii grănițeri.

Știri dela Cernăuț. Ministrul Bucovinei a oprit importul bancnotelor și titlurilor băncii austro-ungare în Bucovina.

Mitropolitul *Vladimir de Repta* a oficiat la Cernăuț parastas în memoria lui *George Pop* de Băsești în prezența aurorităților civile și militare române. (B. P.)

Ieșit la pensie. Generalul de brigadă, dl *Nicolae Lugojan*, a ieșit la pensie. Originar din Caransebeș, a crescut în disciplina rigidă a imperialismului austriac. Virtuțile militare, atât de obișnuite la români, l-au ridicat grabnic pe scara măririlor lumești, ear în războiul lumii el și-a dat cu plină măsură tributul. A luptat în Rusia, Italia și Sârbia. Mai târziu a fost repartizat de comandant al comendurii pieții din Sibiu. În calitate aceasta l-a surprins revoluția. El a stat însă în slujbă până ce etatea înaintată l-a silit să treacă la pensie. În cursul activității sale de militar și mai ales în cursul războiului a făcut la mulți români servicii bune și folositoare.

Infrânți. Se anunță din Stockholm: Bolșevistii infrânți au trimis parlamentari comandantului Litvaniei, cerând suspendarea imediată a ostilităților. Acesta a cerut evacuarea imediată a teritoriului litvanian. (B. P.)

Înlăturarea celibatului. Preoțimea romano-catolică a pornit o întinsă lucrare în scopul de a înlătura celibatul. Sânt motive de moralitate, care îndeamnă preoții să ceară desființarea opririi d'a se căsători. Având în vedere că este vorba de o chestiune bisericească, de disciplină și nu e dogmă, se crede că Roma nu va pune piedeci în calea dorinței preoțimii. De altfel pre-

oși cehi amenință că dacă Roma refuză d'a le împlini cererea, n'au să se mai supună Romei. Cei ce mai susțin celibatul cu orice preț, sânt câțiva iezuiți.

Excluși. Universitatea din Viena a exclus dela cursuri pe toți studenții de naționalitate sârbo-croato-slavonă. Se crede că guvernul regal din Belgrad va lua aceleași măsuri față de supuși austrieci cari se găsesc în regat. (B. P.)

Partid nou. În Ungaria s'a format un nou partid politic: *Uniunea Națională*, din foști membri ai fostului partid al muncii. Președintele este Ștefan Bethlen. (B. P.)

Dăruire. Părintele *Ioanichie Oprean*, paroh în Booz, protopopiatul Ilia, a contribuit la Cassa Arhidiecezană în Sibiu 20 coroane, ca dăruire pentru familia orfană a preotului Ion Opriș din Cristiș.

Ministrul și cartofii. Doi funcționari, *Marich Miklós* și *László*, deținuți în afacerea furnizării de cartofi, au defraudat șase milioane de coroane, din care sumă au dat fostului ministru de alimentație, prințului *Windischgrätz*, patru milioane de coroane.

Prințul se amuzează deocamdată în Elveția, unde petrec și alți colegi de-ai săi, cari știu prea bine că războiul eră de mult pierdut și totuși strigau «durchhalten» nu numai de dragul lui Wilhelm, ci cum se vede și din al cartofilor, precum și al celorlalte afaceri, după care se puteau incasa milioane așa de ușor.

Declarație. Maghiarii din Sibiu publică o declarație cu data de 28 Februar 1919 și semnată de 5 reprezentanți ai lor în foaia locală ungurească, unde spun că desaproabă măcelul dela *Siria*, regretă jertfele nevinovate, și că doresc să trăească în pace cu românii.

Mersul trenurilor în Sibiu. Valabil din Februar:

1. Sibiu — București pleacă ora .	5.44 p. m.
2. București — Sibiu sosește „	11.00 a. m.
3. Sibiu — Copșamică pleacă „	6.20 a. m.
4. „ „ „ „	4.02 p. m.
5. Copșa-mică — Sibiu sosește „	11.35 a. m.
6. „ „ „ „	10.05 p. m.
7. Sibiu — Vințul de jos pleacă	8.00 a. m.
8. Vințul de jos — Sibiu sosește.	7.30 p. m.
9. Sibiu — Cîsnădie pleacă ora	5.23 a. m.
10. Cîsnădie — Sibiu sosește „	7.00 a. m.
11. Sibiu — Căneni pleacă „	7.04 a. m.
12. Căneni — Sibiu sosește „	10.30 a. m.
13. Sibiu — Sighișoara pleacă în fiecare Luni, Miercuri și Vineri	7.43 a. m.
14. Sighișoara — Sibiu sosește în fie care Marți, Joi și Sâmbătă	7.00 p. m.

Teatre în Sibiu

Cinematograful Orașului. Piața Hermann. Directoară: D-na M. Scholtess.

Duminecă și Luni: *Violinistul dela Amsterdam*, din viața olandeză, piesă în 4 acte. *Vina*, dramă în 2 acte.

Dumineca sânt trei reprezentații, și adevărată afară de cele două obișnuite, se mai dă una la ora 4 $\frac{1}{2}$ după amiază.

Inceputul la ora: 6 $\frac{1}{2}$ și 8 $\frac{1}{2}$ seara.

Cinematograful Apollo. Strada Schevis. Directoară: Dna Emil Toth.

Sâmbătă: *Răsbunarea lui Avenarius*, dramă în 5 acte. *10 Mai 1917*, piesă într'un act.

Duminecă și Luni: *Mormântul singuratic*, dramă în 4 acte, în primul rol cu Mia May. Duminecă 3 reprezentații.

Inceputul la ora: 6 $\frac{1}{2}$ și 8 $\frac{1}{2}$ seara.

Posta redacției

Dlul I. P. în S. Dimpotrivă. Pentru rapoarte interesante este totdeauna loc. Mulțumiri. *Doză cititoare.* Binevoii a ne da adresa d'voastră deplină.

Pentru congresul preoțesc

— Chemare —

Primim:

Onoraților preoți li se aduce la cunoștință că congresul preoțesc se va ținea necondiționat la 6/19 și 7/20 Martie a. c. în Sibiu, așa că nedumeririle ivite din cauza amânării făcute prin aceasta se vor împrăștia. *Nimeni nu se va opune întrunirii noastre la data amintită!*

Apelăm deci la conștiința fiecărui preot, când îi rugăm în interesul propriu să participe la congres. Nu numai prin delegați avem să ne apărăm cinstea, vaza, și interesele noastre și ale bisericii, ci să contribuie fiecare în persoană la deslegarea problemelor impuse de împrejurări.

Modalitatea cu alegerea de delegați ai tractelor s'a proiectat numai pentru acele ținuturi, de unde n'ar putea veni întreaga preoțime, din diferite motive politice. Fiecare e obligat moralicește să-și anunțe cât mai curând participarea la congres (profesorului Nic. Bălan) mai ales că preoțimea din vechiul regat, — cum sântem informați, — va fi reprezentată foarte frumos.

Asemenea rugăm — în înțelegere cu mai mulți membri din comitetul de inițiativă — ca încât se poate On. colegi să ia parte Marți în 5/18 a. c. la o consfătuire prealabilă asupra chestiunilor importante ce se vor tracta în congres.

Să ne strângem rândurile! Preoțimea totdeauna a fost la locul datoriei. Oare se va da la o parte acum?

Preoții: *Ioan Crăciun, George Maior, Ștefan Morariu, Tit Morariu, Vasile Debu, Alexandru Băteșan.*

Consiliul Dirigent. Resortul Agriculturii.

Ordonanță

Pentru asigurarea producției agricole a anului curent, ordonăm privitor la arândarea obligatoare a moșiilor statului, corporațiilor și a unor particulari, pe anul 1919 următoarele:

ART. 1. Până la înfăptuirea reformei agrare, se vor da în parte, respective în arândă, — pentru cauză de utilitate publică:

a) din moșiile statului acelea părți, pe care nu se face cultură de model, prăsilă de vite de soi, sau pe care nu se află, sau care nu sunt rezervate pentru stabilimente industriale de înființat;

b) acelea moșii ale particularilor, — fie persoane naturale, sau de drept, — a căror cultură nu este garantată de proprietar, arândator sau deținător de orice fel, în urma lipsei de inventar.

ART. 2. Dintre pământurile indicate în Art. 1 nu vor forma obiect de arândă pădurile și teritoriile silvice. Pășunile se vor arândă cu precădere comunelor. Spargerea pășunilor este interzisă și se va pedepsi.

ART. 3. Primăriile comunelor, pe al căror hotar se află moșii de felul celor indicate în Art. 1, sunt datoare a le anunța prefectului județului arătând numărul doritorilor de a lua în parte sau în arândă întinderea teritoriului.

ART. 4. Arândatori vor putea fi numai economi, cu precădere aceia, cari muncesc ei singuri. Preferiți vor fi cei cari se vor constitui deocamdată, până la alte dispozițiuni, în tovărășii ocazionale. Aranzile intermediare dela arândăși la țărani și chiar între țărani sunt la aceste aranzii interzise și nule.

ART. 5. Nu se vor admite să participe la tovărășii aceia, cari nu răspund mobilizării ordinate de Consiliul Dirigent și acei jăfuitori cunoscuți, cari dețin și azi valorile jefuite.

ART. 6. De aranzii se vor împărtași: 1. Aceia, cari au luat parte la război, văduvele și orfanii lor. 2. Aceia, cari nu au pământ, dar au posibilitatea să-l lucreze. 3. Familiile celor mobilizați prin ordinul de chemare al Consiliului Dirigent. 4. Aceia, cari au pământ mai puțin de 10 jugăre. 5. Toți plugarii din comună, cari au mijloace de producție. Aceia din o clasă următoare vor

fi admiși numai după îndestulirea tuturor reflectanților din clasa premergătoare, — observându-se la toate clasele norma, că loturile de arândă se fixează pe măsura mijloacelor de producție (brațe, vite de muncă și unelte) de cari dispune reflectantul.

ART. 7. Arândatorii vor contracta cu proprietarii, respective actualii arândatori, sau alți deținători cu titlu de drept, când proprietarii nu ar fi de față; — membrii tovărășiei răspund solidar pentru suma aranzii și pagubele ce le vor cauză dela ziua, când s'a încheiat contractul.

ART. 8. Arânda preluată nu va putea fi mai mare decât aceea fixată în contractele în vigoare. Prețul aranzii pentru pământurile, cari acum nu sunt date în arândă, îl stăpânește comisiunea județeană, care e compusă din referentul agricol al județului și câte un reprezentant al proprietarilor și al țăranilor. Cei nemulțumiți cu arândă statorită de comisiunea județeană vor putea apela în 8 zile la comisia centrală instituită pe lângă Consiliul Dirigent și compusă din un delegat al resortului agriculturii, unul al internelor și unul al justiției.

ART. 9. Când primăria vre-unei comune va cere darea în arândă a unei moșii dintre cele arătate în Art. 1, prefectul va cerceta cazul și dacă va afla că este motivat, va face învoiala pentru darea în arândă între proprietar (arândator, deținător îndreptățit) și între tovărășia aceluia, cari vreau să ia în arândă.

ART. 10. În caz de diferență între proprietar, ori vechiul arândăș sau deținător și cei cari vor să iee în arândă, prefectul va lua proces verbal, cuprinzând atât excepțiunile proprietarului (arândășului vechi, deținătorului), cât și dorințele aceluia, cari vor să iee în arândă, și împreună cu toate actele îl va supune hotărării resortului de agricultură al Consiliului Dirigent.

ART. 11. Proprietarul (arândășul, deținătorul) provocat să-și predee moșia, va avea dreptul să declare în 8 zile, că se obligă se execute cultivarea rațională și obișnuită a moșiei sale.

Aceia, cari luând asupra lor acest obligământ, nu-l vor împlini, vor fi pedepsiți cu închisoare până la 6 luni și cu amendă egală cu valoarea recoltei sustrasă țării din vina lui.

Pedeapsa o aplică forurile administrative competente.

ART. 12. Prefectul, respective referentul agricol județean va purta grijă, ca arândășii să exploateze pământul, ținând seamă de raționalmentul economic.

ART. 13. Arândatorii vor trebui să despăgubească pe vechiul arândăș (proprietar, deținător) pentru sămănăturile și lucrul prestat.

ART. 14. Intrarea în posesiune se va face în prezența primăriei comunale și a unui delegat al prefecturii, fiind de față și un delegat al resortului agriculturii. La propunerea acestei comisiuni în caz de lipsă se va trimite inginer ajutor dela resortul de agricultură al Consiliului Dirigent.

ART. 15. Asupra punerii în lucrare a planului de arândare și intrării în posesiune prin țărani arândășii vor urma instrucțiuni speciale. Sibiu, 8/21 Februar 1919.

Dr. Victor Bontescu,
șeful resortului de agricultură și comerț.

Cărți și reviste

Carte de bucate. Cea mai bună carte de bucate a apărut sub titlul de *Poftă Bună*, partea III și IV, de Zotti Hodoș. Prețul unui exemplar este 5 coroane. Volumele amândouă, cu 10 cor., se pot cere la autoară, în Sibiu, Wintergasse 11, etaj I.

Crai Nou. A apărut din noua revistă, *Crai Nou*, numărul 3 cu următorul cuprins variat și interesant: *Gânduri și icoane din vremea războiului de Maria Regina României*, cuprinzător articol, scris sub impresiunea cărții suverane noastre incomparabile, — o carte prin care «vorbește sufletul neamului întreg». *Poezii*, de I. U. Soricu, St. O. Iosif, I. Berghia. *Clipe trăite și Un testament*, actualități bine prinse din întâmplările războiului și zugrăvite în măestrelor de Nicolae Cibin, *O poveste* de V. și *Crișana*, de M. Valeanu, cu descrieri poetice, și la sfârșit *Cronica* întregesc numărul publicației. Redacția și administrația: Sibiu, Str. Măcelarilor 45. Abonamentul anual 12 lei. Un număr 50 bani.

Dr. Ittu medic practic universal și dentist
s'a reîntors acasă și ordonează zilnic
Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 36.
(61) 2—3

Nr. 48/1919

(57) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa II **Bozeș** se escrie prin aceasta concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Tel. Rom.»

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru congruă.

Cererile de concurs să se înainteze la subsemnatul oficiu în termenul deschis, iar reflecțiilor — pe lângă stricta observare a prescrierilor regulamentare — să se prezinte în comună în vre-o Duminecă sau sărbătoare pentru a cânta, a servi, a cuvânta — cu un cuvânt pentru a face cunoștință cu poporul.

Geoagiu, la 10/23 Februar 1919.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român al tractului Geoagiu, în conțelegere cu comitetul parohial respectiv.

Ioan Popovici
protopop.

Nr. 58/1919

(58) 2—3

Concurs

Pentru întregirea definitivă a catedrei a treia de învățător (învățătoare) la școala noastră din comuna **Preșmer**, protopopiatul Brașovului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela cea dintâi publicare în «Telegraful Român».

Învățătorul (învățătoarea) ales și întărit va avea:

1. Salar conform legilor în vigoare, care se va plăti anticipativ din cassa bisericii.
2. Cvarțir în edificiul școlii sau 240 cor. bani de cvarțir.
3. Pentru grădină școlară 20 cor.
4. Aduș de scumpete 400 cor. pe an, pe timp nedeterminat.

Doritorii au să-și înainteze rugărilor lor conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc și să se prezenteze în biserică în vre-o Duminecă sau sărbătoare, pentru ca să-l cunoască poporul.

Din ședința comitetului parohial.

Preșmer, în 23 Decemvrie 1919.

Ioan Ludu,
paroh-president.

George Șurariu,
secretar.

În conțelegere cu comitetul parohial Oficiul protopopesc al Brașovului.

Dr. V. Saftu
protopop.

Nr. 80/1919

(59) 2—3

Concurs

Pentru întregirea unui post de învățător la școala populară gr.-or. română din **Sebeșul-săsesc**, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sânt:

Salar dela comuna bisericăscă 1200 cor., restul întregire dela stat.

Relut de cvarțir și grădină 380 cor.

Concurenții au să-și înainteze cererile instruite conform normelor din vigoare, în termenul arătat, subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Cunoscătorii de muzică vor fi preferiți, și dacă învățătorul ales va fi în stare să instrueze și conducă corul bisericăsc și reuniunea de cântări, va primi remunerațiuni speciale.

Sebeș, la 11/24 Februar 1919.

Oficiul protopresbiteral, în conțelegere cu comitetul parohial.

Sergiu Medean
protopop.

De vânzare o dantelă admirabilă de Malta, ca decor de haină, și 4 bucăți batiste brodate veritabile de China. — La croitorul **Salamon**, Sibiu, Strada Orezului 26.
(54) 2—2

Concurs

Pentru întregirea alor trei (3) posturi învățătoresți devenite vacante prin abdicare la școala confesională ort. română din **Vinerea** se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acestea posturi sânt:

1. Salarul fundamental legal. și anume: a) câte 300 Cor. dela biserică, b) 800 Cor. dela comuna politică, iar restul din ajutor dela Vener. Consistor, sau dela stat.
2. Cvarțir în natură, eventual relut de cvarțir corăspunzător legii.
3. Relut de grădină, câte 20 Cor.
4. Câte 10 m³ lemne de foc dela comuna politică.

Cei aleși vor fi îndatorați ca în Dumineci și sărbători să cerceteze regulat biserica împreună cu elevii și să formeze cor, eventual să conducă cântările din strană.

Concurenții să-și aștearnă cererile de concurs oficiului protopresbiteral al tractului **Orăștie**, și să se prezinte în vre-o Duminecă sau sărbătoare în comună la biserică spre a face cunoștința cu poporul.

Se observă că școala are patru (4) posturi de învățători.

Vinerea, din ședința comitetului parohial, ținută 2/15 Februar 1919.

Ioan Iosif
președinte.

Romul Albu
notar.

Vidi:
(60) 1—3

Vasile Domșa
protopop.

Nr. 2/1919.

(63) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III **Moeciul-superior**, protopresbiteratul Branului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B pentru întregire dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul deschis și pe lângă observarea dispozițiilor reglementare.

Concurenții se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică spre a cânta, cuvânta, eventual celebra.

Zărnești, în 4 Ianuarie 1919.

Oficiul protopresbiteral al Branului, în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Ioan Hamsea
protopop.

Atelier de lăcătușerie mecanică

Aduc la cunoștința Onor. clientele redeschiderea Atelierului meu de lăcătușerie mecanică, construcții și instalațiuni tehnice executând și tot felul de reparaturi aparținătoare acestei branșe pe lângă prețurile cele mai convenabile.

Cu stimă:

Vasile Popovici

(56) 2—3 Str. Gușteritei 75. Str. Ana 11. Sibiu.

Anunț Onoratelor dame, că am deschis

Sezonul de primăvară

cu un mare asortiment de noutăți unice în felul lor. Invit stimatele dame să binevoască a le vedea. Cu deosebit respect: (52) 2—3

Salonul de modă: R. NEUMANN,

Sibiu, Str. Cisnădiei 16, în curte la stânga, etaj I.

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Lesnic** cu filia **Dumbravița**, protopopiatul **Devei**, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B despre întregirea venitelor dela preoțești prin ajutor de stat.

Concurenții au a-și așterne rugărilor concursuale, instruite conform normelor în vigoare, la oficiul protopresbiteral concernent în timpul deschis și a se prezenta cu încuviințarea protopresbiterului în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică parohială, pentru a cânta, predica și a face cunoștință cu poporul.

Deva, la 6 Februar 1919.

Oficiul protopresbiteral ort. rom. al **Devei**, în conțelegere cu comitetul parohial.

(62) 1—3

Dr. Ioan Dobre
protopresbiter.

Nr. 88/1919

(64) 1—3

Concurs

Pentru întregirea unui post învățătoresc la școala populară gr.-or. română din **Pianul-superior**, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sânt cele regulate prin Regulamentul școlar.

Concurenții au să-și înainteze cererile, instruite conform normelor în vigoare, în termenul arătat, subsemnatului oficiu protopresbiteral, și înainte de alegere a se prezenta poporului în biserică ca să-l cunoască.

Sebeș, la 20 Februar 1919.

Oficiul protopresbiteral în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Sergiu Medean
protopop.

Noutate!

Noutate!

Plachetele în relief ale Maiestăților Lor Regele **Ferdinand** și Regina **Maria**, admirabil executate după modeluri artistice.

Fiecare bun român ar trebui să poarte semnele acestea.

Plachetele amintite, oxidate, suflute cu agint și aurite, se află de vânzare cu prețul de 3—5 cor. lu reprezentantul prim al **Agenturii Biskey** A. în Sibiu, Strada Cisnădiei 35. (41) 4—10

Revanzătorii primesc rabatul cuvenit.

Intreprindere română

Prima societate română de import și export

S. Ittu & Comp.

Sibiu, str. Cisnădiei 1-5

Se ocupă exclusiv cu import și export internațional al materiilor brute, semi-fabricate și fabricate.

Legături comerciale internaționale.

Correspondență în limbile română, italiană, franceză, germană și maghiară.

Rugându-vă pentru binevoitor sprijin semnăm

cu deosebită stimă

11— **S. Ittu & Comp.**

La Librăria arhidiecezană din Sibiu se află spre vânzare:

Cântece

pentru voce și piano de **Emil Montea**.

I.

1. Oltul, poezie de O. Goga.
2. Singur, poezie de O. Goga.
3. Doina, poezie de G. Coșbuc.
4. Reverie (Când amintirile 'n trecut), poezie de Eminescu.

Prețul 3 lei = 6 coroane.

:: Expedată recomandat, porto postal 40 fil. ::

In editura comisiei administrative a tipografiei arhidiecezane a apărut :

Istoria bisericească a românilor ardeleni

de

Dr. Ioan Lupaș

protopop al Săliștei, membru al acad. rom.

Aprobată de P. V. Consistor Arhidiecezan gr.-or. român din Sibiu, prin deciziunea din 6 Martie 1918 Nr. 1785 Bis.

Se află de vânzare la Librăria arhidiecezană cu **10 coroane** plus portpostal recomandat 1 cor.

La «Librăria Arhidiecezană» în Sibiu
: : : : se află de vânzare : : : :

Biserica catedrală

dela

Mitropolia ortodoxă română în Sibiu.

Istoricul zidirii (1857—1906)

de

Dr. Ilarion Pușcariu,

Dr. E. Miron Cristea și Mateiu Voileanu.

Cu 24 ilustrațiuni și 3 faesimile.

Prețul 4 cor., plus 60 fil. porto recomandat.

Regatul României

Ministerul de Finanțe

Datoria publică

Imprumutul național 5% în bonuri de tezaur din 1919

Emis prin Consiliul Dirigent, resortul finanțelor, Sibiu

Prospect

In virtutea decretului-lege din Ianuarie 1919, Consiliul Dirigent, resortul finanțelor, emite bonuri de tezar 5% din 1919, garantate de Statul Român.

Acest împrumut cu bonuri de tezaur are de scop a subveni cheltuielilor necesare pentru noua organizare a funcțiunilor de stat din teritoriile Transilvaniei, Bănătuului și părților ungurene, unite cu Regatul României.

Imprumutul va fi emis în bonuri de tezaur la purtător, de 200, 500, 1000, 6000, și 10,009 în coroane austro-ungare.

Bonurile de tezaur vor purta în faximile semnăturile Ministrului de finanțe al Guvernului Regal Român, a Șefului Resortului finanțelor din Consiliul Dirigent, a Cassierului și o semnătură manuscrisă de control.

Acest împrumut va fi scutit pentru totdeauna de orice impozit prezent sau viitor.

Bonurile de tezaur vor fi primite pe valoarea lor nominală ca garanții și cațiuni la toate casele publice. Cupoanele scăzute vor fi primite la aceleași case drept numerar.

Bonurile de tezaur vor putea fi lombardate (depuse în gaj) la casele publice (cassieriiile instituțiilor de stat) până la 50% a valorii nominale și cu o dobândă de 4% anual.

Bonurile de tezaur vor fi primite pe valoarea lor nominală în plata pământurilor parcelate conform proiectatei reforme agrare.

Bonurile de tezaur vor purta o dobândă de 5% la capitalul nominal, în care scop ele sunt însoțite de opt cupoane de dobânzi semestrale pentru patru ani.

Primul cupon poartă scadența 1 August 1919.

Statul Român va rambursa aceste bonuri de tezaur la 1 Februarie 1923 în lei pe paritatea, ce se va stabili între lei și coroane. Se garantează însă detentorilor de bonuri pentru 100 coroane nominal, minimum cinzeci de lei.

Statul Român își rezervă dreptul de a denunța acest împrumut în întregime sau parțial înainte de termenul fixat și în urma unei publicațiuni speciale prin «Monitorul Oficial» cu șase luni de zile înainte data fixată pentru chemarea la rambursare. În acest caz valoarea cupoanelor, ce vor lipsi se va deduce din valoarea nominală a bonurilor de tezaur.

Bonurile de tezaur neprezentate la rambursare, se prescriu după trecere de 30 de ani, iar cupoanele scăzute și neprezentate la plată se prescriu după 5 ani dela data scadenței lor.

Subscrierile la acest împrumut vor fi reductibile.

În locul bonurilor de tezaur pierdute, distruse, sau furate, se vor libera proprietarului duplicate în conformitate cu legea decretată cu N. 3380 din 15 Noemvrie 1918. Cunoștința de dispozițiunea acestei legi se poate lua la locurile de plată.

Condițiunile de subscriere

In baza prospectului de emisiune, subscrierea la împrumuturi cu bonuri de tezaur de 5% din 1919 se va începe în ziua de 1 Martie st. n. 1919.

Subscrierea se va face:

- a) la băncile românești,
- b) la băncile săsești,
- c) la perceptorate,
- d) la direcțiunile financiare,
- e) la prefecturi și preturi,
- f) la alte instituțiuni și particulari, prevăzuți cu autorizație specială din partea

Cosiliului Dirigent, Resortul Finanțelor, Sibiu.

Prețul de subscriere este fixat al-pari, adică una sută coroane pentru fiecare sută coroane nominal, care se va vărsa integral la subscriere. Se observă, că drept plată se vor admite numai, astfel de bancnote emise de Banca austro-ungară, cari sânt datate de mai înainte, sau inclusive 1 Octomvrie st. n. 1918.

Subscrierile se vor putea face și în lei, pe paritatea de 2 coroane egal 1 leu.

Consiliul Dirigent, cu un anunț prealabil de cel puțin 5 zile, publicat în ziare, are dreptul să închidă subscrierea, când va voi.

Consiliul Dirigent, Resortul Finanțelor își rezervă dreptul să stabilească rezultatul subscrierilor, reducându-le la suma, ce o va crede necesară trebuințelor sale.

Subscriitorului i se va libera o chitanță, constatând subscrierea și efectuarea vărșământului.

Subscrierile se vor face pe contrachitanța plătirilor, la locurile de subscrițiune.

Bonurile de tezaur definitive împreună cu opt cupoane de dobânzi semestrale se vor elibera cel mai târziu la Iulie st. n. 1919.

Consiliul Dirigent, resortul finanțelor.

Șeful resortului: **Dr. Aurel Vlad m. p.**